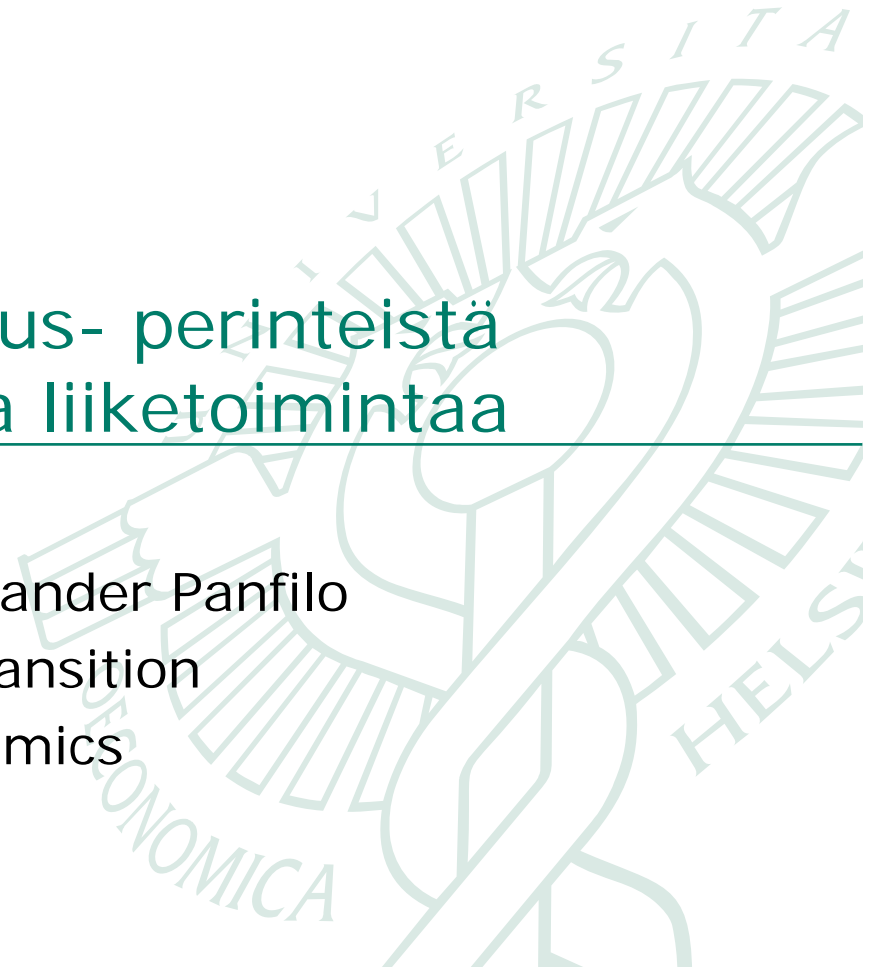

Venäjän luova talous- perinteistä kulttuuria vai uutta liiketoimintaa

Dr. Katja Ruutu ja Aleksander Panfilo
Centre for Markets in Transition
Helsinki School of Economics

- Mikä on ns. luova talous (tvortšeskije industrii) Venäjällä?
- Miten se määritellään lainsäädännössä ja kulttuuripolitiikan ohjelmissa
- Minkälaisia liiketoiminnallisia mahdollisuuksia Venäjällä on harjoittaa luovaa taloutta (uusi PK-yrittäjälaki vuodelta 2008)
- Mikä NGO:n rooli luovassa taloudessa
- Venäjän luova talous tilastojen valossa
- Perinteinen kulttuuri, elokuva-ala, musiikki ja peliteollisuus
- Case-esimerkit

Luova talous käsitteenä

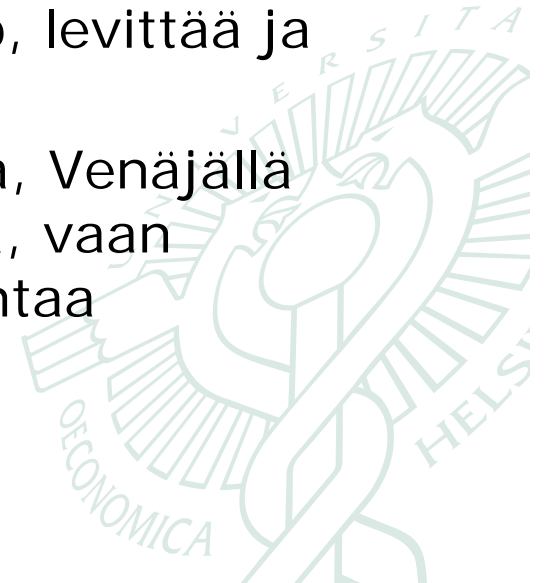
- Luovilla aloilla tarkoitetaan aloja, joiden lähtökohtana on yksilöllinen luovuus, taito ja lahjakkuus ja jotka luovat arvoja ja työllisyyttä immateriaalioikeuksia luomalla ja hyväksikäyttämällä
- Käsite "creative industries" otettiin käyttöön Iso-Britanniassa 1980-luvulla

Käsitteiden eroavuuksista Venäjällä ja lännessä

- Venäjällä käsite "teollisuus" (industrija) viittaa teollisuuteen ja massatuotantoon eikä niinkään talouteen
- Lisäksi termi kulttuuri viittaa Venäjällä enemmän siihen, mitä monet lännessä pitävät korkeakulttuurina tai kansallisperintönä
- Käsite kulttuuritoiminta (kulturnaja dejatelnost) määritellään työksi, joka säilyttää, luo, levittää ja opettaa kulttuuriarvoja
- Toisin kuin anglosaksisessa traditiossa, Venäjällä luovaa prosessia ei niinkään korosteta, vaan enemmänkin kulttuurin arvoa ja tulkintaa

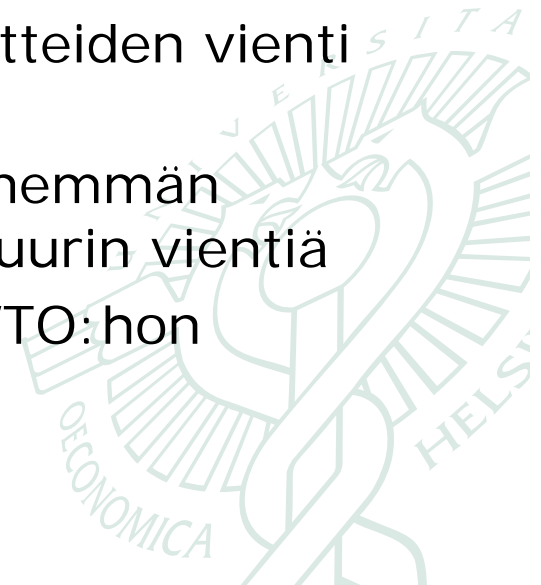

Dia 4

YUN2

Your User Name; 17.11.2009

-
- Venäjällä ei ole virallisesti määritetty luovia aloja
 - Luovat alat (tvortšeskije industrii) mainitaan esim. federaation kulttuuriohjelmassa, mutta tarkemmin niitä ei määritetä
 - Virallisen määritelmän puute haitannut alan kehittymistä (tukiohjelmia ei ole, työntekijät eivät koe yhteenkuuluvuutta jne.)
 - Luovien alojen politiikkaan kuuluu tuotteiden vienti muihin maihin
 - Venäjällä on toistaiseksi kannatettu enemmän kulttuurista protektionismia kuin kulttuurin vientiä
 - Venäjän kieltäytyminen liittymästä WTO:hon

Kulttuurilainsäädäntö ja tärkeimmät kulttuuripolitiikan toimijat

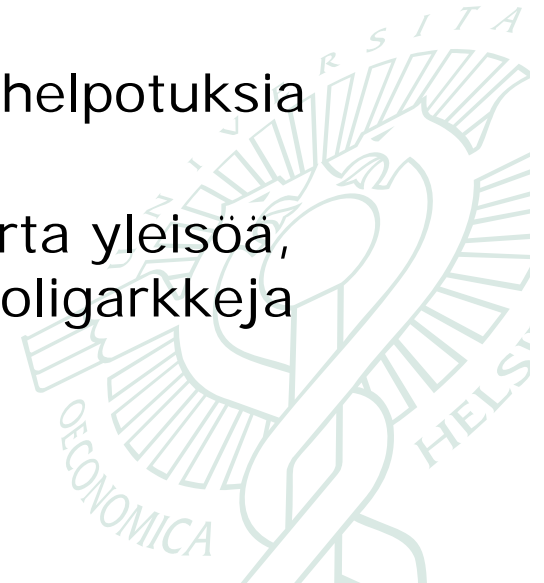
- Federaation kulttuuripolitiikan ohjelma
- Kulttuurilaki
- Presidentti, presidentin kulttuuripolitiikan neuvosto, duuma, kulttuuriministeriö, viestintä ja joukkotiedotusministeriö
- 83 federaation subjektilla alueelliset kulttuurikomiteat

Julkinen vs. yksityinen kulttuuritoiminta

- Kulttuurisektori on edelleen ns. transitio vaiheessa, jossa yksityisen ja julkisen sektorin säännöt ja ohjeet ovat epäselvät
- Useimmat kulttuuri-instituutiot ovat edelleen valtion omistamia ja niiden kaupallinen toiminta on rajoitettua
- Toisaalta taas valtion kulttuuriorganisaatiot ovat etuoikeutettuja suhteessa yksityisiin kulttuurilaitoksiin, sillä ne saavat verohelpotuksia ja muita etuja
- Kaupallinen kulttuuriala ei tavoita suurta yleisöä, sillä se on suuntautunut palvelemaan oligarkkeja sekä nousevaa keskiluokkaa

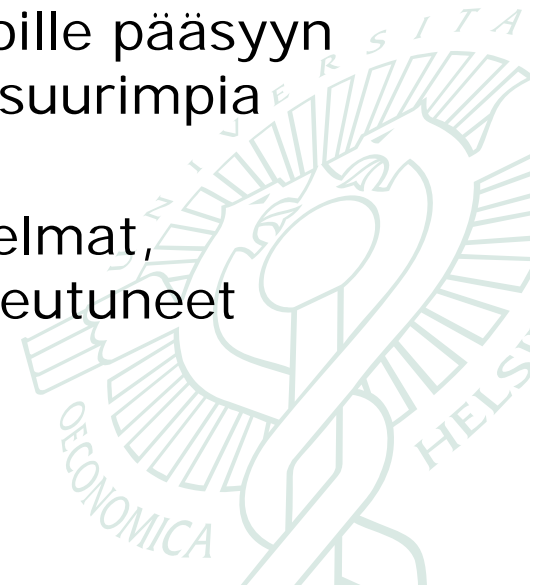

PK-yritystoiminnan näkymiä

- Tacis-projekti "Creative industries, encouraging enterprise and creativity in St. Petersburg" v. 2000-2003
- PK-alan yleiset ongelmat näkyvät hyvin luovilla aloilla
- Kulttuuriyrityksillä vielä vaikeampaa saada lainaa toimintaansa ns. luovan prosessin ajaksi

-
- PK-yritysten osuus BKT:sta on arviolta n. 13-17%, mikä on melko alhainen luku verrattuna esimerkiksi Kiinaan, jossa PK-sektorin osuus BKT:sta on 55 %
 - PK-yritysten ja non-profit organisaatioiden asettaminen tiukasti säänneltyihin kategorioihin on vaikeuttanut luovien alojen kehittymistä
 - Pk-yritysten kasvaneet kulut markkinoille pääsyyn ja yritystoiminnan ylläpitäminen ovat suurimpia esteitä PK-alan kehittymiselle
 - Erityisesti kustannusala, TV-radio-ohjelmat, elokuva-ala sekä muu media ovat sopeutuneet markkinatalouteen

Luovien alojen tulevaisuuden näkymät

- Venäjän suurehko innovaatio potentiaali
- Hyvä tieteen ja opetuksen taso
- Indikaattorit innovaatioaktiivisuudesta olleet pettymyksiä
- Vaikeuksia julkisten resurssien suuntaamisessa innovaatioihin kuten myös yksityisen sektorin stimuloinnissa tutkimukseen ja kehitykseen
- luovan talouden arvot kuten yksilöllisyys, moninaisuus sekä avoimuus ottavat aikansa juurtuakseen Venäjälle
- Venäjän pitkä kokemus verkostoista voi osoittautua hyväksi perustaksi luovalle taloudelle
- Venäjän sosiaalisten ja taloudellisten instituutioiden tulevaisuuden kehitys tulee tarjoamaan mahdollisuuksia kehittää luovaa taloutta ja laajentaa ns. liiketaloudellisia arvoketjuja

